

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală

2009/2151(INI)

8.4.2010

AVIZ

al Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală

destinat Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

referitor la o abordare comunitară în privința prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om
(2009/2151(INI))

Raportoare: Maria do Céu Patrão Neves

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală recomandă Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. salută Comunicarea Comisiei privind prevenirea dezastrelor naturale și a celor provocate de om¹; consideră că prevenirea dezastrelor este strâns legată de intervenție; reamintește lucrările anterioare² ale Parlamentului cu privire la acest subiect și regretă faptul că Comisia nu a prezentat încă propuneri legislative pe baza propunerilor Parlamentului; subliniază necesitatea elaborării unei legislații și a unor orientări cuprinzătoare, cu standarde minime, care să reflecte o abordare holistică și care să vizeze o politică UE mai eficientă în materie de gestionare în caz de dezastru; reamintește faptul că, în lipsa acesteia, Tratatul de la Lisabona autorizează stabilirea unor cooperări consolidate între statele membre și că acest subiect poate fi, prin urmare, abordat și în acest cadru;
2. solicită Comisiei Europene o abordare a dezastrelor naturale și a celor provocate de om în strânsă legătură cu toate etapele: prevenire, pregătire, intervenție imediată și recuperare, toate strâns legate de o politică de gestionare rapidă și eficientă; creșterea capacității de răspuns trebuie să țină seama de toate tipurile de dezastru (în interiorul sau în exteriorul UE, naturale sau provocate de om), de toate instrumentele UE, precum și de coordonarea inter instituțională;
3. pledează pentru o strategie unică la nivelul UE, prin introducerea unui plan de acțiune uniform pentru fiecare tip de catastrofă, asigurând solidaritatea deplină între țări în lupta împotriva dezastrelor; solicită ca în cadrul acestei strategii să se acorde o atenție deosebită regiunilor europene izolate și puțin populate, regiunilor montane și frontaliere, precum și zonelor celor mai dezavantajate din punct de vedere economic;
4. susține elementele de bază ale abordării comunitare, însă le consideră insuficiente pentru sectorul agricol; consideră că este esențială o prevenire în cunoștință de cauză a dezastrelor; subliniază necesitatea de a crea o bază de date care să cuprindă informații economice și sociale cu privire la dezastru, în vederea unei monitorizări eficiente, care să includă identificarea zonelor cu risc ridicat, precum și în vederea elaborării unor măsuri adecvate în funcție de specificitatea riscurilor majore din fiecare regiune;
5. încurajează conectării actorilor și a politicilor în ciclul gestionării dezastrelor, subliniind beneficiile unei forțe de reacție rapidă care să crească gradul de coordonare și solidaritate între statele membre, întrucât nicio țară nu dispune de resursele necesare și suficiente pentru a face față singură unor dezastru naturale majore; susține inițiativa de a înființa un grup al părților interesate și solicită includerea reprezentanților din domeniul agricol în mecanismul propus de gestionare a crizelor, în vederea, printre altele a transformării principiului multifuncționalității în realitate;

---

¹ COM(2009)0082.

² Raportul din 18 mai 2006 privind dezastrele naturale (incendii forestiere, secetă și inundații) - aspecte agricole (C 297 E, 7.12.2006, p. 363); rezoluția din 16 februarie 2006 privind gestionarea riscurilor și a crizelor în sectorul agricol (C 290 E, 29.11.2006, p. 407); rezoluția din 19 iunie 2008 referitoare la consolidarea capacității de reacție a Uniunii Europene în caz de catastrofe (C 286 E, 14.8.2008, p. 15).

6. subliniază faptul că urmările dezastrelor naturale depășesc granițele juridice și administrative ale regiunilor și statelor membre, motiv pentru care cartografierea riscurilor ar trebui să fie însoțită de mecanisme cuprinzătoare de cooperare teritorială care să funcționeze în mod independent de aceste granițe la nivel macroregional, astfel încât să contribuie într-un mod mai eficient la combaterea dezastrelor naturale și a celor provocate de om, atât în ceea ce privește prevenirea acestora, cât și capacitatea de intervenție;
7. solicită stabilirea unei cooperări între statele membre, statele învecinate ale UE și țările în curs de dezvoltare în cadrul unor proiecte transfrontaliere în vederea efectuării unui schimb de bune practici și a răspândirii cunoștințelor practice cu ajutorul unor programe din cadrul Politicii europene de vecinătate și a unor programe de dezvoltare;
8. consideră că experiențele recente și cele din ultimii ani subliniază necesitatea de a consolida în continuare capacitatea de pregătire, prevenire și reacție a protecției civile comunitare în ceea ce privește dezastrele naturale sau antropogene și îndeamnă insistent Comisia să ia măsuri în acest sens, pentru a asigura expresia vizibilă a solidarității europene față de țările afectate de urgențe majore; sprijină activitățile care vizează consolidarea capacității de pregătire a protecției civile din statele membre, în special prin schimbul de experți și de bune practici, exerciții și proiecte în acest domeniu;
9. își exprimă regretul profund cu privire la pierderile grave și numeroase înregistrate în cursul ultimelor dezastre naturale ce au avut loc în unele state membre și consideră, prin urmare, necesar să se examineze rapid dacă măsurile de prevenire și pregătire sunt adecvate, pentru a se asigura că s-au tras învățămintele care se impun astfel încât, în viitor, efectele devastatoare ale unor catastrofe similare să se poată preveni și limita în statele membre; în acest sens, îndeamnă Comisia să solicite statelor membre programe operaționale aplicabile în situații de catastrofă naturală, pentru a institui schimbul de experiență și a stabili concluziile privind măsurile de urgență, de coordonare a organismelor administrative și operaționale și de disponibilitate a resurselor umane și materiale necesare;
10. solicită statelor membre și autorităților locale să ia măsuri care să faciliteze sensibilizarea publicului în privința prevenirii dezastrelor, în special în școli și în comunitățile rurale;
11. reamintește că investițiile în gestionarea durabilă a ecosistemelor sau în gestionarea sustenabilă a mediului pot oferi soluții eficiente din punct de vedere al costurilor pentru reducerea vulnerabilității comunitare în fața dezastrelor; ecosistemele sănătoase acționează ca niște bariere naturale în calea evenimentelor periculoase, necesită adesea costuri mai reduse de instalare și de întreținere și sunt mai eficiente decât structurile de inginerie fizică; potrivit Băncii Mondiale (2004), investițiile în măsuri de prevenire, inclusiv în menținerea unor ecosisteme sănătoase, sunt de șapte ori mai mici decât costurile generate în cazul producerii de dezastre;
12. subliniază că prezența reprezentanților din domeniul agricol în mecanismul de gestionare al dezastrelor pentru o evaluare și remediere pliată pe realitatea din acest sector este necesară pentru o mai eficientă coordonare a resurselor existente, care să ducă la consolidarea politicii UE privind capacitatea de răspuns imediat;

13. consideră că producția agricolă și forestieră este vulnerabilă în fața fenomenelor climatice precum seceta, înghețul, gheața, grindina, incendiile forestiere, furtunile, inundațiile, ploile torențiale și furtunile, a riscurilor sanitare precum infestarea parazitară, bolile animalelor, epizootiile și epidemiile, a distrugerilor datorate animalelor sălbatice, precum și a activităților umane precum schimbările climatice, poluarea, ploile acide și contaminările genetice neintenționate și deliberate, a alunecărilor de teren datorate problemelor legate de planificarea urbană și teritorială, a pericolelor legate de transport, a deșertificării zonelor montane și a incendiilor forestiere provocate de lipsa întreținerii domeniului silvic sau de activități infraționale și a contaminării râurilor din cauza deversării de deșeuri chimice de către fabrici, a scurgerilor de substanțe nutritive și a neglijenței vizitatorilor în pădure;
14. subliniază că dezastrele naturale sau antropogene periclitează viabilitatea economică a exploatărilor agricole și conduc la depopulare rurală, intensifică eroziunea și deșertificarea, provoacă daune ecosistemelor, pun în pericol biodiversitatea și afectează grav calitatea vieții populației rurale rămase; consideră că consecințele sunt și mai grave în zonele cu dezavantaje naturale și fără posibilități de diversificare economică, în care se practică o agricultură de subsistență sau agricultura reprezintă principalul sau unicul sector economic, acesta conducând atât la lipsa de alimente, la lipsa locurilor de muncă în regiunea respectivă, la migrația populației către zonele urbane;
15. subliniază rolul jucat de agricultori în calitate de gardieni ai zonelor rurale în Uniunea Europeană; consideră, prin urmare, că este necesar să se promoveze menținerea activităților agricole într-un mod viabil, cu scopul de a reduce abandonul producției și depopularea zonelor rurale, un fenomen care crește în continuare riscul incendiilor forestiere;
16. reamintește că, în aceste situații, agricultura este vitală, ea asigurând existența economiilor rurale și scăzând rata migrației către zonele urbane, oferind condiții bune de mediu pentru terenuri, reducând emisiile de dioxid de carbon și contribuind la reținerea lor, îmbunătățind capacitatea de conservare a solurilor, readucând sistemele hidrice riverane și de coastă la starea lor naturală și contribuind la refacerea zonelor naturale;
17. reamintește că plantele absorb prin fotosinteză CO₂ din atmosferă și produc biomasă, care poate fi transformată în biogaz, biocombustibili și bunuri industriale; reamintește că utilizarea crescută a produselor agricole la fabricarea de bunuri industriale, cum ar fi polimeri, lubrifianți, agenți de tratare de suprafață, solvenți și fibre, poate să contribuie la reducerea dependenței de sursele de energie neregenerabile;
18. consideră că există o întreagă serie de culturi agricole energetice care, alături de energia eoliană și cea solară, pot contribui în mod semnificativ la asigurarea securității energetice în cadrul UE;
19. consideră că efectele previzibile nefaste ale schimbărilor climatice asupra producției agricole contribuie la exercitarea unei presiuni suplimentare asupra menținerii obligatorii a siguranței alimentare, care se va agrava ca urmare a creșterii demografice cu încă nouă miliarde de persoane până în 2050, ceea ce impune o creștere corespunzătoare a capacității de producție cu aproximativ 70 %, aspecte care luate împreună evidențiază inseparabilitatea dintre siguranța produselor alimentare, stăvilirea schimbărilor climatice, dezastrele naturale și reducerea sărăciei;

20. atrage atenția asupra necesității ca viitoarea politică agricolă comună să aibă la dispoziție mai multe mijloace financiare, pentru ca, în contextul adaptării la schimbările climatice și al reducerii urmărilor sale nefaste, în special în cazul prevenirii impactului dezastrelor naturale, să se garanteze în continuare aprovizionarea populației europene cu produse alimentare și să se facă față altor posibile provocări;
21. solicită Comisiei Europene să examineze viabilitatea creării unui fond de adaptare la schimbările climatice în contextul viitoarei perspective financiare, pentru a contribui la finanțarea măsurilor preventive referitoare la catastrofele naturale în anumite sectoare economice;
22. reamintește că pădurile sunt importante în primul rând pentru producția lemnului, dar și pentru menținerea biodiversității, prevenirea incendiilor, inundațiilor, avalanșelor și eroziunii, pentru managementul apelor subterane și al spațiului natural, precum și pentru sechestrarea carbonului; pentru aceasta, UE are nevoie de o politică în domeniul forestier exigentă, care să ia în considerare în mod corespunzător diversitatea pădurilor europene și care să se bazeze pe cunoștințe de natură științifică necesare în vederea asigurării conservării, protecției și adaptării pădurilor la măsuri împotriva riscurilor la care sunt expuse acestea; reamintește că pădurile sunt importante în primul rând pentru producția lemnului, dar și pentru menținerea biodiversității, prevenirea incendiilor, inundațiilor, avalanșelor și eroziunii, pentru managementul apelor subterane și al spațiului natural, precum și pentru sechestrarea carbonului;
23. subliniază faptul că secetele persistente au favorizat în ultimii ani creșterea numărului de incendii forestiere în Europa, agravând în același timp deșertificarea unui număr mare de regiuni;
24. solicită Comisiei Europene să prezinte, similar directivei deja existente privind protecția împotriva inundațiilor, o propunere de directivă privind combaterea secetei, care să vizeze obținerea unei mai bune coordonări a politicilor statelor membre în acest domeniu și utilizarea optimă a instrumentelor comunitare disponibile;
25. consideră că incendiile forestiere reprezintă o problemă gravă în numeroase părți ale Europei și că în locurile respective trebuie luate măsuri pentru a evita împăduririle masive și alterarea compoziției pădurilor; consideră că ar trebui preferate speciile indigene și pădurilor mixte, pentru o rezistență crescută la incendii, furtuni și daune provocate de insecte, ținând seama de condițiile naturale diferite din pădurile boreale nordice, comparativ cu pădurile din sudul Europei; solicită Comisiei să facă apel la statele membre pentru a include dispoziții juridice privind răspunderea civilă și penală a incendiatorilor, care să prevadă sancțiuni penale, și să coordoneze echipe de evaluare care să fie consultate cu privire la refacerea zonelor afectate, pentru a evita activitatea speculativă;
26. susține punerea în aplicare a unei veritabile politici forestiere, care să îmbunătățească gestionarea și conservarea pădurilor, ținând seama de rolul primordial pe care acestea îl joacă în combaterea schimbărilor climatice, al căror impact asupra catastrofelor naturale este în creștere;
27. solicită Comisiei și statelor membre să includă, în calculul primelor agri-ambientale costurile suplimentare suportate de agricultori în legătură cu luarea de măsuri de prevenire a

incendiilor (precum curățarea liniilor somiere, strângerea plantelor arboricole moarte, prelucrarea terenului în jurul perimetrului parcelelor agricole etc.), precum și măsuri de asanare a apelor (curățarea șanțurilor de scurgere și a canalelor);

28. solicită Comisiei și statelor membre să încurajeze aplicarea bunelor practici agricole, care a permis în unele state membre reducerea la jumătate a aporturilor de îngrășăminte pe bază de azot fără reducerea randamentului culturilor;
29. reamintește că apa este implicată adesea în dezastrele naturale, nu doar în inundații - de multe ori datorate planificării neadecvate - înghețuri, grindină și contaminarea bazinelor hidrografice, dar și prin lipsa sa, care determină schimbări semnificative, precum deșertificarea unor suprafețe extinse în Europa de Sud și de SE;
30. invită Comisia să prezinte informații cu privire la implementarea în statele membre a articolului 70 și 71 din dispozițiile de control sanitar referitoare la sistemele de asigurări de risc și de fonduri comune; invită Comisia să prezinte o propunere privind un sistem comun european, care să abordeze mai bine riscurile și instabilitatea veniturilor agricultorilor datorate dezastrelor naturale sau antropogene; subliniază că este nevoie să se țintească mai departe decât modelul actual, pentru a evita proliferarea sistemelor diferite de asigurări din UE, care creează un dezechilibru enorm între veniturile agricultorilor;
31. consideră că este imperios necesar să se asigure accesul egal al tuturor agricultorilor europeni la un sistem minim de despăgubire pentru dezastrele naturale sau cele provocate de om; critică faptul că, datorită sistemelor diferite de asigurări din statele membre, articolul 11 alineatul (8) din Regulamentul (CE) nr. 1857/2006¹ al Comisiei nu este aplicabil; sugerează că în momentul calculării primelor de asigurare agricolă ar trebui să se acorde prioritate activităților de promovare a măsurilor de prevenire;
32. reamintește că sistemele de asigurări sunt prevăzute în cadrul „cutiei galbene” a OMC și că partenerii noștri comerciali, cum ar fi SUA (programul contraciclic și programele de asistență în caz de dezastru), le utilizează sistematic pentru a garanta veniturile exploatațiilor agricole și forestiere, în compensație pentru efectele dezastrelor naturale și a pierderilor financiare cauzate de instabilitatea pieței;
33. subliniază strategiile de acțiune deja existente pentru reducerea riscului la nivel de exploatație, cum ar fi strategii interne de exploatare sau strategii orientate spre piață; confirmă faptul că asemenea strategii stau la baza diversificării, a adaptării producției, a schimbării ciclurilor de rotație, a metodelor de cultivare cu consum redus de teren și de apă, a piețelor la termen, a asigurărilor și a contractelor și că acestea pot fi înlocuite prin adoptarea unor instrumente secundare;
34. invită Comisia să încurajeze schimbul de bune practici între statele membre privind prevenirea dezastrelor provocate de om și solicită statelor membre să se asigure că autoritățile regionale urmează cursuri de formare în domeniul gestionării dezastrelor;
35. consideră că trebuie creat un cadru financiar adecvat pentru reacția în caz de dezastru, care ar trebui furnizat și s-ar articula mai bine prin intermediul Fondului de solidaritate, politiciii

---

¹ JO L 358, 16.12.2006, p. 3.

de dezvoltare rurală, politiciii regionale, celui de-al 7-lea program-cadru, ajutoarelor de stat, programului „Forest Focus” și programelor Life+; solicită utilizarea parțială a fondurilor speciale, în afara PAC, pentru măsuri private de prevenire precum măsuri de adaptare a pădurilor la schimbările climatice și activități de cercetare corespunzătoare, reîmpădurire, protecție a zonelor umide și a ecosistemelor asociate, monitorizarea eroziunii și a sedimentării în cursurile de apă și utilizarea alternativă pentru refacerea zonelor cu risc ridicat; solicită, de asemenea, ca prevenirea și intervenția, precum și informarea populației să fie incluse în mod adecvat în următoarele perspective financiare;

36. subliniază nevoia de a consolida măsurile de prevenire destinate luptei împotriva tuturor tipurilor de catastrofe naturale, prin stabilirea unor orientări strategice comune care să asigure o mai bună coordonare între statele membre, precum și o mai bună operabilitate și coordonare între diversele instrumente comunitare (Fonduri Structurale, Fondul de Solidaritate, precum și mecanismul de reacție rapidă și instrumentul de pregătire pentru urgențe majore);
37. îndeamnă Comisia să mobilizeze Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene într-un mod cât mai flexibil și fără întârziere, pentru a oferi sprijin victimelor catastrofelor naturale și solicită adoptarea unor criterii mai transparente;
38. solicită Comisiei ca, luând în considerare estimarea inițială a pagubelor directe suferite de o țară afectată de o catastrofă, să simplifice și să accelereze procesul în așa fel încât Fondul de Solidaritate al UE să ofere o eficiență maximă;
39. solicită extinderea domeniului de aplicare al Fondului de solidaritate al UE, definind conceptul de „dezastru” drept un incident distructiv major care produce daune grave populației și mediului, în sfera definiției incluzându-se și dezastre cu evoluție lentă, precum seceta; în această situație, adoptarea unor măsuri de urgență de raționalizare a apei de către administrația centrală sau regională ar trebui să atragă după sine măsuri din partea Fondului social european;
40. preconizează o extindere a domeniului de aplicare al Fondului solidaritate al UE pentru a acoperi daunele produse agriculturii și pădurilor;
41. consideră că măsurile de sprijin menționate la articolul 4 din FSUE (Fondul de solidaritate al Uniunii Europene) sunt prea limitate și nu iau în considerare alte circumstanțe asemănătoare, precum seceta. în acest context, cu toate că nu este posibilă acordarea de sprijin financiar direct principalelor victime (persoane fizice sau juridice), ar trebui să se includă o nouă clauză flexibilă în FSUE care să permită acordarea de ajutoare indirecte;
42. solicită includerea în cadrul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene a unei noi categorii de „alte măsuri de interes public pentru redresarea vieții sociale și economice a populației și/sau a regiunilor afectate”, pentru a ține seama de evenimentele ale căror consecințe afectează bunurile private, care servesc aceluiași scop ca și bunurile publice, întrucât acestea prezintă în mod incontestabil o importanță deosebită pentru bunăstarea generală;
43. este de părere că atunci când se stabilesc valorile-limită pentru eligibilitate, luarea în

considerare a dimensiunii regionale este esențială, pentru că altminteri regiunile care se confruntă cu dezastre majore ar putea fi excluse pe motiv că valoarea-limită stabilită pentru întregul stat membru nu a fost atinsă; ar trebui, de asemenea, să se acorde atenție situației specifice a regiunilor îndepărtate sau izolate, cum ar fi insulele și regiunile ultraperiferice;

44. consideră că la stabilirea pragurilor menționate la alineatul (15) trebuie luate în considerare toate zonele rurale care prezintă avantaje naturale specifice, precum și regiunile abandonate, astfel încât să se stimuleze populația să nu părăsească aceste zone;
45. îndeamnă Comisia să sprijine refacerea regiunilor agricole care au suferit pagube importante, să relanseze eforturile de creare a locurilor de muncă și să ia măsuri adecvate pentru a compensa costurile sociale inerente pierderii locurilor de muncă și a altor surse de venit din agricultură.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	17.3.2010
Rezultatul votului final	+ : 34 - : 6 0 : 0
Membri titulari prezenți la votul final	John Stuart Agnew, Richard Ashworth, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Hynek Fajmon, Lorenzo Fontana, Iratxe García Pérez, Béla Glattfelder, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Giovanni La Via, George Lyon, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, Krisztina Morvai, James Nicholson, Rareș-Lucian Niculescu, Wojciech Michał Olejniczak, Georgios Papastamkos, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Giancarlo Scotta', Czesław Adam Siekierski, Alyn Smith, Csaba Sándor Tabajdi, Janusz Wojciechowski
Membri supleanți prezenți la votul final	Luís Paulo Alves, Spyros Danellis, Lena Ek, Véronique Mathieu, Maria do Céu Patrão Neves, Daciana Octavia Sârbu